

GUIA PER A ALUMNAT AGENT DE COEDUCACIÓ

Accions per promoure la igualtat i el respecte al teu centre educatiu

ESO, Batxillerat i Formació Professional

Data d'edició: juny 2025

Coordina:

Institut per a la Convivència i l'Èxit Escolar

www.caib.es/sites/convivexit

Autoria i disseny:

Aida Alcolea Ribas

Índex

1.	Benvinguda i introducció a la guia	3
2.	Què és la coeducació i per què ens implica a totes les perdones ...	5
3.	Perspectiva de gènere i interseccionalitat.....	8
4.	Rols i estereotips de gènere: com desmuntar-los.....	11
5.	Diversitat afectivosexual i de gènere: incloure, respectar i transformar	14
6.	Prevenió de les violències masclistes i de l'assetjament escolar per raó de gènere.....	17
7.	Com ser agents de canvi al teu centre?.....	21
8.	Comunicació i llenguatge inclusiu: parlem bé per conviure millor	24
9.	Recursos digitals i materials recomanats	27
10.	Conclusió: petites accions, grans canvis.....	30
11.	Glossari de termes	31
12.	Bibliografia	32

1. Benvinguda i introducció a la guia

Una guia per transformar el teu centre i el teu futur.
Benvingudes, benvinguts i benvingudis a aquesta *Guia per a alumnat agent de coeducació*, una eina dissenyada per ajudar-vos a promoure la igualtat, la diversitat i el respecte dins els vostres centres educatius.

Per què?

Perquè la coeducació ens afecta a totes les persones, construeix el món que vivim, les relacions que tenim i les oportunitats que podem tenir en el futur. I perquè vosaltres podeu ser agents de canvi, petites llavors de transformació que inspiren a altres.

Què trobaràs a la guia?

- Coneixements bàsics sobre coeducació, rols de gènere, interseccionalitat i diversitat.
- Accions i activitats diferenciades per etapes (ESO, batxillerat i FP) per ajustar-se a cada nivell, tot i que són flexibles i es poden adaptar a qualsevol grup.
- Espais per reflexionar, decidir i actuar com a part activa d'una escola o institut més just i inclusiu.

Aquesta guia no és només un recurs, és un instrument de transformació social. Et convidem a llegir-la, compartir-la, posar-la en pràctica i a fer-la créixer. Perquè la coeducació comença en tu, però arriba a tot el teu entorn.

Com utilitzar aquesta guia

Per facilitar la lectura i adaptació dels continguts, trobaràs al llarg de la guia colors que indiquen el nivell educatiu a què va dirigida cada proposta. Això et permetrà identificar ràpidament les activitats i accions que s'ajusten millor a la teva etapa:

- **ESO:** activitats pensades per a joves de 12 a 16 anys, amb un enfocament vivencial, participatiu i lúdic.
- **Batxillerat:** propostes per aprofundir en el pensament crític, la reflexió social i el debat.
- **Formació Professional:** accions contextualitzades a l'àmbit laboral, amb aplicacions pràctiques dins el món professional.

A més, hi ha activitats transversals i reflexions que poden ser compartides entre nivells. Et convidem a adaptar-les a la realitat del teu centre i a combinar-les amb creativitat i compromís.

2. Què és la coeducació i per què ens implica a totes les persones

2.1. Què és la coeducació?

La coeducació és un model pedagògic que promou la igualtat entre totes les persones, independentment del seu gènere, orientació afectivosexual, origen, capacitats o identitat. Suposa revisar de manera crítica com aprenem, què ensenyem i com ens relacionem als centres educatius per desmuntar desigualtats i construir entorns segurs, equitatius i lliures de discriminació.

“L’educació coeducadora no és neutral, pren partit per la justícia, la llibertat i la igualtat.” — Subirats i Tomé (2021).

2.2. Per què ens implica?

La coeducació no és només cosa del professorat, ens implica a totes les persones. Perquè totes vivim en una societat plena de normes, rols i desigualtats que afecten com ens veiem i com ens relacionem. Si volem un futur més just, hem de començar pel nostre entorn més proper: l’escola o institut.

Per què és important coeducar?

- Permet créixer amb més llibertat, sense estereotips. Ajuda a detectar injustícies i dir “això no està bé”.

- Ofereix eines per qüestionar rols i prendre decisions acadèmiques i personals més lliures.
- Promou una cultura igualitària dins l'àmbit professional. Ajuda a construir entorns laborals més inclusius.

2.3. Què pots fer tu?

Microaccions per ser agent de coeducació avui mateix:

- **ESO:** demana que es digui “bon dia a tothom” en lloc de “bon dia nins”. Eviteu frases com “això és de nines”.
- **Batxillerat:** proposa una presentació o treball amb mirada de gènere. Visibilitza autores i referents LGTBIQA+ en els treballs.
- **Formació Professional:** revisa si els manuals, exemples o pràctiques del teu cicle fan servir llenguatge inclusiu. Proposa alternatives.

2.4. Activitats per entendre la coeducació

ESO – Dinàmica “Jo soc jo”

Objectiu: reflexionar sobre etiquetes i rols de gènere.

Desenvolupament: targetes amb rols típics (“cuida infants”, “condueix un camió”, “plora davant d’una pel·lícula”). L’alumnat decideix si “és per tothom” o “per un gènere”. El debat després.

Batxillerat – Taller de mitjans crítics

Objectiu: detectar rols de gènere als mitjans.

Desenvolupament: trieu notícies, anuncis o vídeos. En petits grups, analitzeu els rols assignats a dones, homes i persones no binàries, i feu una proposta de canvi.

Formació Professional – Revisem el nostre cicle!

Objectiu: identificar espais on millorar la igualtat al cicle.

Desenvolupament: en grups, feu una pluja d'idees per identificar llenguatge sexista, estereotips de professió i materials poc diversos, i proposeu millores concretes.

2.5. Pensa-hi...

Reflexió final:

- He viscut alguna situació educativa que perpetuava rols de gènere?
- Què em fa sentir incòmode/a/i en relació amb la igualtat al meu centre?
- Puc començar a fer petits canvis avui mateix?

Pots escriure les teves respostes aquí o compartir-les amb el teu grup d'agents de coeducació.

3. Perspectiva de gènere i interseccionalitat

3.1. Què significa incorporar la perspectiva de gènere?

Incorporar la perspectiva de gènere vol dir identificar i qüestionar com les normes socials i els rols de gènere condicionen les experiències educatives i les oportunitats de desenvolupament de cada persona. Això implica mirar amb “ulleres violetes” tot allò que passa a les aules, al pati, als materials, a les expectatives que es tenen de nosaltres, etc.

“Posar ulleres de gènere és començar a veure el que abans passava desapercbut.” — Scott (2018).

Però no totes les persones viuen el gènere igual. L'enfocament interseccional ens ajuda a entendre que hi ha altres eixos de desigualtat, com l'origen, la classe social, la religió, la diversitat funcional o la identitat sexual, que s'entrecreuen i fan que les experiències de discriminació siguin múltiples i diverses (Crenshaw, 1991).

3.2. Com aplicar-la al teu centre?

Activitats adaptades per nivells educatius:

ESO – Les ulleres de gènere

Objectiu: detectar desigualtats quotidianes.

Desenvolupament: cada grup analitza una situació escolar (un conflicte al pati, una classe de tecnologia, una sortida escolar...) com si duguessin “ulleres de gènere”. Han d'identificar desigualtats o rols de gènere i proposar canvis. Es fa una posada en comú amb les propostes de millora.

Batxillerat – *Radiografia crítica del currículum*

Objectiu: identificar absències de referents diversos.

Desenvolupament: els grups analitzen una unitat d'un llibre de text per detectar la presència de dones, persones racialitzades, col·lectius LGTBIQA+, etc. Es redacta un petit informe amb propostes per fer el material més inclusiu.

Formació Professional – *El meu entorn professional és igualitari?*

Objectiu: visibilitzar desigualtats en l'àmbit laboral.

Desenvolupament: reflexió guiada sobre com es representen els gèneres en els oficis relacionats amb el cicle. Es poden analitzar anuncis, entrevistes, manuals o situacions reals de pràctiques. El producte final és una exposició visual amb propostes coeducadores per millorar la igualtat dins l'àmbit professional.

3.3. Reflexiona i actua

Preguntes per a debatre o reflexionar en petit grup:

- Quins espais del teu centre et semblen més desiguals? Per què?
- Qui sol participar més o ser escoltat a classe?
- Coneixes referents del teu entorn que trenquin els rols de gènere tradicionals?

Proposta final: redacta un petit compromís personal per aplicar la perspectiva de gènere en el teu dia a dia al centre.

Exemples:

- “Escoltaré quan qualcú denuncia un comentari sexista.”
- “Revisaré els meus treballs perquè no invisibilitzin cap col·lectiu.”
- “Faré visibles autores i referents diversos als meus treballs.”

4. Rols i estereotips de gènere: com desmuntar-los

4.1. Què són els rols i estereotips de gènere?

Els rols de gènere són normes socials que indiquen com “haurien” de comportar-se les persones segons el seu gènere. Exemples? Que els homes no poden mostrar emocions o que les dones han de cuidar els altres.

Els estereotips de gènere són idees fixes i simplificades que assignen característiques o habilitats segons el sexe o el gènere: “les nines són dolces”, “els nins són forts”, “els homes no ploren”, “les dones no serveixen per a la tecnologia”, etc.

“Els estereotips no només condicionen el que fas, sinó el que penses que pots arribar a fer.” — Fine (2010).

Aquestes idees limiten les oportunitats, generen discriminació i creen malestar emocional a qui no s’hi ajusta. Per això és tan important desmuntar-los.

4.2. Activitats per qüestionar els estereotips

Diferenciades per nivells educatius:

ESO – Trencant mites

Objectiu: identificar i rebutjar els estereotips habituals.

Activitat: mural col·laboratiu. Cada alumne escriu un estereotip que ha escoltat (“els nins juguen millor a futbol”, “les nines parlen massa”) i a sota, un argument que el desmenteixi. Es comparteix i s'exposen al passadís o aula.

Batxillerat – *Debat invertit*

Objectiu: entendre la lògica dels estereotips per qüestionar-los.

Activitat: cada grup defensa una postura contrària a la seva opinió personal (per exemple, justificar que “les emocions són cosa de dones”) i després la refuta amb dades, exemples i experiències. Reflexió final col·lectiva.

Formació Professional – *Professions sense gènere*

Objectiu: visibilitzar la diversitat a l'àmbit professional.

Activitat: creació d'una *taula rodona* amb professionals de diferents gèneres que treballen en sectors poc habituals (mecànica, infermeria, cuina, informàtica, construcció...). També es poden fer entrevistes i publicar-les a la *web* del centre o xarxes socials.

4.3. Projectes de visibilització

Campanya visual al centre

Creu cartells, pòsters, vídeos o mems que qüestionin els estereotips i mostrin models diversos de masculinitat, feminitat i

altres identitats. Podeu fer servir frases reals que hàgiu escoltat i transformar-les en missatges positius.

Fotoreportatge “Això també ho faig jo”

Fotos de persones del centre (alumnes, professorat, personal no docent) fent accions que trenquen rols tradicionals. Acompanyar amb frases com “Som mestre i m’agrada plorar” o “Soc nina i vull ser enginyera”.

4.4. Pensa-hi...

Preguntes per al debat:

- He deixat de fer alguna cosa per por de no encaixar amb el meu gènere?
- Quins comentaris he sentit que perpetuen estereotips?
- Com puc ajudar a fer el meu centre més lliure i divers?

Activitat final: redacta un missatge per a altres alumnes com si fos una frase d’una campanya.

Exemples:

- *“Les emocions no tenen gènere.”*
- *“Ser tu mateix és el més revolucionari que pots fer.”*
- *“L’ofici no té sexe. Té passió.”*

5. Diversitat afectivosexual i de gènere: incloure, respectar i transformar

5.1. Per què parlar de diversitat?

La diversitat afectivosexual i de gènere fa referència a les diferents identitats de gènere (nin, nina, no binari, trans...), expressions de gènere (com ens mostrem) i orientacions afectivosexuals (a qui estimem).

Reconèixer aquesta diversitat no és una opció, és un dret humà. L'educació inclusiva no només respecta aquesta diversitat, sinó que l'enriqueix i la fa visible. Això crea entorns més segurs, més respectuosos i més justos per a tothom (UNESCO, 2022).

“Totes les persones tenen dret a viure la seva identitat i expressar-la sense por.” — American Psychological Association, 2021.

5.2. Activitats per fer visible la diversitat

Adaptades per nivells educatius:

ESO – Punt de diversitat

Objectiu: crear un espai segur i visible al centre.

Acció: munteu un espai físic o virtual on es puguin compartir reflexions, llibres, recursos, recomanacions i experiències, sobre diversitat. Pot tenir una bústia anònima, llibres recomanats i cartells fets per l'alumnat.

Batxillerat – *Setmana de la diversitat*

Objectiu: visibilitzar referents i realitats diverses.

Acció: organitzeu una setmana temàtica amb activitats com:

- Xerrades amb persones LGTBIQA+ del món educatiu, cultural o esportiu.
- Cinefòrum amb pel·lícules com *Pride*, *Girl*, *París es de las nostras*.
- Pòdcasts o exposicions fets per l'alumnat.

Formació Professional – *Visibilitat i respecte al món laboral*

Objectiu: combatre l'LGTBIQA+fòbia als entorns professionals.

Acció: feu un projecte de recerca i sensibilització sobre la discriminació laboral per raó de gènere o orientació sexual. Creeu cartells, una guia breu o un vídeo que es pugui fer servir durant les pràctiques externes.

5.3. Accions per detectar i prevenir actituds discriminatòries

Bústia de respecte

Instal·leu una bústia (física o digital) per detectar casos de discriminació o d'LGTBIQA+fòbia. Ha de ser anònima, accessible i estar vinculada a un equip de referència que garanteixi l'atenció i seguiment.

Formació del professorat i de l'alumnat

Col·laboreu amb docents per detectar comentaris, actituds o bromes discriminatòries. Es poden fer tallers de sensibilització i intervenció segura: *què fer si presenciem una actitud LGTBIQA+fòbica?*

Campanya “Tothom compta”

Organitzeu una campanya visual amb murals, vídeos curts, adhesius o exposicions que mostrin missatges com:

- “Ser diferent no és cap error”.
- “L’orgull és ser un mateix/a/i”.

5.4. Reflexió final

Preguntes per pensar i compartir

- Et sentiries segur/a/i expressant la teva identitat o orientació al centre?
- Has presenciat actituds LGTBIQA+fòbiques? Com has reaccionat?

Compromís personal

Redacta un missatge que t’agradaria llegir al teu institut.

Exemples:

- “Aquí ningú ha de demanar permís per ser com és.”
- “La meva identitat no és una opinió: és la meva realitat.”

6. Previsió de les violències masclistes i de l'assetjament escolar per raó de gènere

6.1. Què són i per què és clau prevenir-les?

Les violències masclistes i l'assetjament per raó de gènere són manifestacions d'un sistema desigual que imposa rols, jerarquies i privilegis segons el gènere. Poden manifestar-se en forma de comentaris sexistes, control emocional, humiliacions, insults, agressions físiques, ciberassetjament o exclusió.

Aquestes actituds no són bromes ni conflictes puntuals, són violències estructurals que afecten especialment les dones i les persones LGTBIQA+, i que poden començar a edats molt primerenques (European Institute for Gender Equality, 2020).

“L'escola ha de ser un espai segur per a tothom. Només des de la prevenció i l'educació en igualtat es pot combatre la violència.” — UNESCO, 2019.

6.2. Activitats per prevenir i intervenir

Diferenciades per nivells educatius:

ESO – Mapa de riscos del centre

Objectiu: detectar espais i moments insegurs.

Acció: en grups, feu un mapa del centre i identifiqueu els llocs on es produeixen més comentaris sexistes, burles, actituds de control

o agressions. El resultat es comparteix amb l'equip de convivència o el consell escolar per prendre mesures concretes.

Batxillerat – *Relacions sanes vs. tòxiques*

Objectiu: identificar dinàmiques de violència en les relacions afectives.

Acció: a partir de casos reals o ficticis, debat sobre conductes que poden passar desapercibudes, però que són controladores o manipuladores. Reflexió col·lectiva: *què és una relació sana? Com detectar les alarmes?* Es pot complementar amb la visualització de vídeos (com “Amores sin violencia”).

Formació Professional – *Protocol d'actuació per a testimonis d'assetjament*

Objectiu: saber com actuar davant situacions de violència o discriminació.

Acció: elaboració col·laborativa d'un protocol senzill per a l'alumnat del centre. *Què fer si som víctimes? Què fer si ho presenciem? A qui acudir?* Es poden fer simulacions i tallers pràctics amb professionals de la mediació.

6.3. Espais de suport i acció

Servei confidencial d'atenció a víctimes

Establir, si no existeix, un espai segur i confidencial (amb una persona adulta de referència) per a l'alumnat que pateix violència, assetjament o discriminació. Es poden incorporar bústies físiques o digitals.

Teatre social com “No és amor, és control”

Dramatització d'escenes sobre gelosia, control de xarxes, xantatge emocional o violència verbal. L'alumnat analitza les situacions i proposa alternatives saludables. També es pot treballar amb fórmules com el *teatre fòrum*.

Campanyes al centre com “Trenquem el silenci”

Accions visibles: pòsters amb frases impactants, tallers, jornades temàtiques, vídeos breus. Possibles missatges:

- “Estimar no fa mal.”
- “Controlar no és estimar.”
- “No és exagerat: és violència.”

6.4. Reflexiona i actua

Preguntes per pensar:

- Com puc reconèixer una situació de violència masclista?
- Alguna vegada he fet o rigut una broma sexista? Què en penso ara?

- Quines actituds podrien ajudar a prevenir aquestes situacions?

Compromís individual o col·lectiu

Redacta un codi de valors del teu grup o equip de coeducació.

Exemples:

- “Ens comprometem a no tolerar cap forma de violència.”
- “Escoltarem i donarem suport a qui ho necessiti.”
- “Trencarem el silenci, si veiem injustícia, actuarem.”

7. Com ser agents de canvi al teu centre?

7.1. Què és ser un agent de canvi?

Un agent de canvi és una persona que no només detecta les desigualtats, sinó que actua per transformar-les, sigui des del seu dia a dia o a través d'iniciatives col·lectives. A l'escola o institut, això vol dir impulsar accions per fer el centre més igualitari, respectuós i inclusiu.

“L'educació no canvia el món. Canvia les persones que canviaran el món.” — Freire (1970).

La clau és començar per petites accions, persistents i significatives, que contaminin positivament l'entorn.

7.2. Activitats per liderar el canvi

Adaptades per nivells educatius:

ESO – Equip d'alumnat coeducador

Objectiu: crear un grup estable que lideri accions pel canvi.

Acció: formeu un petit grup d'alumnes (2-3 per classe) amb compromís per la igualtat. Aquest grup pot reunir-se mensualment, proposar activitats, dinamitzar campanyes i fer de pont entre l'alumnat i l'equip docent.

Batxillerat – Hackató per la igualtat

Objectiu: buscar solucions creatives a problemes del centre.

Acció: jornada col·laborativa on els equips analitzen reptes del centre (com espais sexistes, llenguatge exclouent, materials poc diversos...) i proposen solucions. Les propostes es presenten davant el consell escolar o es publiquen digitalment.

Formació Professional – *Projectes coeducatius vinculats a la professió*

Objectiu: aplicar la coeducació a l'àmbit professional.

Acció: disseny de projectes relacionats amb el sector: campanyes per un llenguatge inclusiu en atenció al client, formació en igualtat als centres de pràctiques, revisió de manuals i eines per detectar sexisme. El producte final es pot difondre a través d'un blog o exposició.

7.3. Accions quotidianes que transformen

Document de bones pràctiques del centre

Creeu un decàleg col·lectiu amb idees com:

- “Parlem de manera respectuosa i inclusiva.”
- “No tolerem cap broma sexista o LGTBIQA+fòbica”
- “Respectem totes les identitats i expressions.”

Feu xarxa amb altres centres

Contacteu amb altres equips coeducadors d'altres instituts. Podeu intercanviar idees, activitats, experiències i organitzar trobades en línia. Crear una comunitat coeducadora insular pot ser molt potent!

Accions visibles que inspiren

- Exposicions mensuals al passadís.
- Secció coeducadora al *web* del centre o a l'*Instagram*.
- Campanyes per a dies clau (8M, 25N, Dia Internacional de l'Orgull LGTBIQA+, Dia Internacional contra l'LGTBIQA+fòbia, Dia Internacional de les Persones Cuidadores, etc.).

7.4. Reflexiona i comparteix

Preguntes de partida:

- Què et faria sentir que estàs marcant la diferència?
- Què necessites per liderar un canvi al teu centre?
- Amb qui et podries aliar per tirar endavant iniciatives?

Acció final: Redacta una frase que t'inspiri com a agent de canvi.

Exemples:

- *"Jo no tinc por de canviar les coses."*
- *"Ser jove no és excusa per no actuar. És motiu."*

8. Comunicació i llenguatge inclusiu: parlem bé per conviure millor

8.1. Per què el llenguatge importa?

El llenguatge no és neutre, transmet valors, normes socials i maneres de veure el món. Quan fem servir expressions sexistes o excloents, estam reproduint desigualtats. En canvi, el llenguatge inclusiu visibilitza, respecta i transforma (Cameron, 2020).

“El que no es diu, no existeix. I el que no es nomena, no compta.”

Utilitzar un llenguatge inclusiu és una acció senzilla, però poderosa per garantir que tothom se senti reconegut i representat, dones, homes, persones no binàries, persones trans, etc.

8.2. Activitats per transformar el llenguatge

Adaptades per nivells educatius:

ESO – *Corregim els textos*

Objectiu: detectar usos sexistes i proposar alternatives.

Acció: analitzeu textos escolars, anuncis o cartells del centre. Marqueu expressions sexistes o excloents i redacteu una versió inclusiva. Es pot fer un mural amb “abans/després”.

Batxillerat – *Hackejant el llenguatge*

Objectiu: reflexionar sobre l'impacte del llenguatge quotidià.

Acció: organitzeu un repte. Cada grup transforma frases o expressions habituals (“els alumnes”, “els professors”, “ser un home de veritat”) en alternatives igualitàries. Les millors idees es difonen per xarxes o s’exposen al centre.

Formació Professional – *Manual de comunicació igualitària en el món laboral*

Objectiu: aplicar el llenguatge inclusiu als entorns professionals.

Acció: elaboreu una guia pràctica amb frases, protocols i exemples per utilitzar un llenguatge inclusiu amb companys/es, clients/es o públic. Es pot vincular a situacions del cicle formatiu (atenció al públic, informes tècnics, correus electrònics, etc.).

8.3. Accions per sensibilitzar i visibilitzar

Diccionari visual de termes inclusius

Creeu un diccionari col·laboratiu amb paraules clau (persona cis, expressió de gènere, gènere no binari, assetjament verbal...) i les seves definicions clares. Pot tenir format físic, infografia digital o vídeo *TikTok/Instagram*.

Campanya “Les paraules fan escola”

Dissenyeu cartells o adhesius amb frases transformadores per enganxar a portes, taules, banys, etc.

Exemples:

- *“No és ‘ells’. És ‘tothom’.”*
- *“També existeixen les persones no binàries.”*
- *“Respectar també és parlar bé.”*

Escape room lingüístic

Creeu un joc col·laboratiu on l'alumnat ha de resoldre proves relacionades amb expressions sexistes, rols de gènere i alternatives inclusives. Ideal per dinamitzar tutories o jornades coeducatives.

8.4. Reflexiona i transforma

Preguntes per al debat:

- En quins moments escoltes llenguatge sexista al teu centre?
- Com et sentiries si la teva identitat no fos mai nomenada?
- Pots contribuir a millorar el llenguatge de la teva aula?

Acció final: escriu un lema que pugui inspirar la comunitat educativa a parlar de forma més inclusiva.

Exemples:

- *“No es tracta de parlar bé, sinó de parlar amb respecte.”*
- *“Incloure amb les paraules és començar a canviar el món.”*

9. Recursos digitals i materials recomanats

9.1. Recursos per a l'alumnat d'ESO

Vídeos curts i accessibles

- *¿Qué es el género?* – UNICEF.
- *Paremos el bullying* (animació).
- *SuperLola* (igualtat de gènere en infants).

Guies visuals

- *Guia d'ús del llenguatge inclusiu per a joves* – Ajuntament de Barcelona.
- *Diccionari per a parlar amb respecte* – CEAPA.

Jocs interactius

- *Diversidad afectivosexual* (Fundación Triángulo).
- *Decide* – Simulador per reconèixer situacions de control.

9.2. Recursos per a Batxillerat

Documentals i curtmetratges

- *Rompiendo moldes* (sobre joves que trenquen estereotips de gènere).
- *(In)visibles* (testimonis LGTBIQA+).

Eines de reflexió i debat

- *Guia per al professorat i l'alumnat coeducador* – Andalusia.
- *Feminismo para principiantes* – Canal de YouTube d'@pikaramagazine.
- *Diccionari d'igualtat i diversitat*: Universitat de les Illes Balears.

Aplicacions i xarxes segures

- *B-resol* – Aplicació per denunciar assetjament de forma anònima i segura.
- *Ética para Celia* – Joc virtual sobre relacions i feminisme.

9.3. Recursos per a Formació Professional

Recursos aplicats al món laboral

- *Guia per a empreses i entorns professionals inclusius* – Generalitat de Catalunya.
- *Coeducació a la Formació Professional* – Institut Català de les Dones.

Vídeos per a debats professionals

- *Trato y buen trato* – vídeos breus sobre sexisme a l'atenció al públic.

- *FP sense rols* – experiències de joves trencant barreres de gènere als cicles formatius.

Recursos complementaris

- *Rúbriques d'autoavaluació coeducativa* – Gencat.
- *Infografies sobre diversitat a l'FP* – CCOO.

9.4. Recomanació final

Tots els recursos són útils... si s'utilitzen!

- Revisa un recurs a la setmana amb el teu equip coeducador/a.
- Comparteix el teu recurs preferit a tutoria o a la *web* del centre.
- Crea un mural o espai amb recomanacions d'alumnat.

L'accés a recursos digitals és també una forma d'empoderament. Com més coneixement tinguis, més capacitat tindràs per transformar el teu entorn.

10. Conclusió: petites accions, grans canvis

Has arribat al final d'aquesta guia, però això no és un final, és un punt de partida. Al llarg del recorregut has explorat conceptes clau com la coeducació, la perspectiva de gènere, els rols socials, la diversitat o el llenguatge inclusiu. També hi has llegit propostes, activitats i experiències que pots aplicar, compartir i transformar.

Però el més important és que tu tens la capacitat de generar canvis reals dins el teu centre. No cal fer grans revolucions, una paraula, una proposta, una actitud o un gest poden ser el principi d'un entorn més just i respectuós.

"Quan una persona s'atreveix a ser ella mateixa, anima altres a fer-ho."

Et convidem a continuar aquesta tasca en xarxa, col·labora, escolta, aprèn i actua. El teu paper com a agent de coeducació és essencial per construir unes Illes Balears més igualitàries i diverses. Perquè la igualtat no s'ensenya només, es viu, es practica i es defensa.

11. Glossari de termes

Coeducació: Model educatiu que promou la igualtat real entre totes les persones, desafiant estereotips i rols de gènere.

Perspectiva de gènere: Eina per analitzar com el gènere afecta les oportunitats, els rols i les relacions socials.

Interseccionalitat: Concepte que analitza com diferents eixos de desigualtat es combinen i creen situacions diverses d'opressió.

Violències masclistes: Qualsevol acte de violència basat en el gènere, exercit majoritàriament contra dones o persones dissidents del sistema heteropatriarcal.

LGTBIQA+: Acrònim que fa referència a lesbianes, gais, trans, bisexuals, intersexuals, *queer/questioning*, asexuals i altres identitats i expressions.

Cisgènere: Persona la identitat de gènere de la qual coincideix amb el sexe assignat en néixer.

Identitat de gènere: Sentiment intern i profund de ser home, dona, ambdós, cap o un altre gènere.

Llenguatge inclusiu: Ús del llenguatge que evita el sexisme, la discriminació i la invisibilització de col·lectius.

Agent de canvi: Persona que actua per millorar la realitat social, promovent la justícia, la igualtat i el respecte.

12. Bibliografia

- American Psychological Association. (2021). *Guidelines for Psychological Practice with Sexual Minority Persons*. APA.
- Butler, J. (2004). *Deshacer el género*. Paidós.
- Cameron, D. (2020). *El llenguatge com a eina de canvi social*. Editorial UOC.
- Crenshaw, K. (1991). *Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color*. *Stanford Law Review*, 43(6), 1241–1299.
- European Institute for Gender Equality (EIGE). (2020). *Gender-based violence in education*.
- Fine, C. (2010). *Delusions of Gender*. W. W. Norton & Company.
- Freire, P. (1970). *Pedagogia de l'oprimit*. Edicions 62.
- Hooks, B. (1994). *Teaching to transgress: Education as the practice of freedom*. Routledge.
- Scott, J. W. (2018). *Gènere: una categoria útil per a l'anàlisi històrica*. Edicions Universitat de València.
- Subirats, M., i Tomé, A. (2021). *Coeducar en igualtat*. Graó.
- UNESCO. (2019). *Gender equality in education*.
- UNESCO. (2022). *Guidelines on inclusion and equity in education*.

